

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

Esas No : 1981/461

Karar No : 1981/334

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanık : Ali Seydi Taşdemir

O L A Y : Öğretmen lisesi mezunu olan sanığın, HALKIN KURTULUŞU adlı haftalık

siyasi gazetenin içindeki fikirlerin yaygınlaştırılması, halk tarafından okunması ve bu fikirler doğrultusunda taraflar toplamak ve çoğaltmak amacı ile İzmir-Karşıyaka Gümüşpala Mahallesi'ne götürerek orada çok miktarda dağıttığı ve kar amacı gütmeksizin sattığı, 27.8.1979 tarihinde aynı amaçla temin ettiği Halkın Kurtuluşu isimli gazetelerle, Halkın Kurtuluşu Yayınlarına ait "NE İÇİN MÜCADELE EDİYORUZ" ve "BİR PROVAKASYON ÇETESİ: APOCULAR" isimli kitapları Gümüşpala mahallesinde propaganda amacıyla satmak ve dağıtmak üzere götürürken yakalandığı ileri sürülerek, anılan gazeteler ve kitaplarda bulunan yazılarla Cumhuriyetin, TEMM'nin hükümetin manevi şahsiyetini, devletin askeri kuvvetlerinin, devletin emniyet ve muhafaza kuvvetlerinin, adliyenin manevi şahsiyetinin alenen tahkir ve tezyif edildiği, komünizm propagandası yapıldığı, komünizmin övüldüğü, kürktülük ve komünizm propagandası yapıldığı, Türk Ceza Kanunu'nun 312.maddesine aykırı davranıldığı, sanığın kar amacıyla değil, anılan suçları havi gazete ve kitaplarda yazılı fikirlerin halka yansımalarını sağlamak ve fikirler doğrultusunda taraflar toplamak propaganda yapmak amacıyla hareket ederek anılan suçları işlediği iddiasıyla eylemine uyan 159/1., 173/son., 142/1., 142/4., 142/3., ve 312/1.maddelerine göre cezalandırılması istenerek İzmir C.Savcılığı'na kamu davası açılmıştır.

1-İzmir 4. Ağır Ceza Mahkemesi, 1.7.1980 gününde, 1980/247-302 sayı ile, İzmir ilinde 20.2.1980 gününde sıkıyönetim ilan olunduğu, sanığa atılı suçlardan bir kısmının sıkıyönetim ilanını gerektiren suçlardan bulunduğu, sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu suçlarla genel ve ortak amaç içinde bağlantılı olduğu, davanın mahkemelerinin görevi dışında kaldığı,

2-İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemesi, 14.11.1980 gününde, 1980/233-158 sayı ile, sanığa atılı suçların, sıkıyönetim ilanından önce işlendiği, 1402 sayılı Yasa'nın 13/a maddesi kapsamı dışında kaldığı, aynı Yasa'nın 13/b maddesine göre de sıkıyönetim askeri mahkemelerinde görülen bir dava ile genel ve ortak amaç içinde bağlantılı olmadığı ve davada Ağır Ceza Mahkemesi'nin görevli olduğu,

Gerekçeleriyle ayrı ayrı görevsizlik kararı vermişlerdir.

Böylece, her iki mahkemenin tarafları, sebebi ve konusu aynı olan davada verdikleri kesinleşmiş görevsizlik kararları arasında, 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde belirlenen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Kenan Terzioğlu'nun Başkanlığında, Fethi Özduval, İsmail Oğuz, Şeref Tolungüç, Metin Şekercioğlu, Servet Tüzün ve Orhan Ertosun'un katılmaları ile yaptığı 25.5.1981 günlü toplantıda, geçici raportör Danıştay Tetkik Hakimi M. İlhan Dinç'in raporu ile dosyadaki belgeler, Cumhuriyet Başsavcılığı ve Askeri Yargıtay Başsavcılığı'nın Askeri Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki düşünce yazıları okunduktan; toplantıya. Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Musa Sönmez'in aynı doğrultudaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Suç, 20.2.1980 gününde, İzmir ilinde ilan olunan sıkıyönetimden önce 27.8.1979 tarihinde işlenmiştir.

Sanık, 27.8.1979 günü C. Savcılığı'na alınan ifadesinde, Halkın Kurtuluşu Gazetesini genellikle okuduğunu ve takip ettiğini, bu gazetede yazıları tasvip ettiğini, bu yazıların düşüncelerine, siyasi ve sosyal görüşlerine uygun düştüğünü, anılan gazeteleri ticari amaçla değil, gazetede yazıların halk tarafından okunmasını sağlamak ve onların düşüncelerine ön olmak görüşleri halka yansıtmak amacıyla 7.5 liradan alıp 7.5 liradan sattığını, olay günü de 20 gazete ve halkın kurtuluşu yayınlarından iki kitabı YURT-DA merkezinden alıp, bunlarda yazılı fikirleri halka yansıtmak üzere satmak amacıyla Gümüşpala mahallesinde giderken polisçe yakalandığını söylemektedir.

Sanığın satarak dağıtımını yaptığı gazete ve kitapların sorumlu yazı işleri müdürü hakkında İzmir Savcılığı'na ayrı ayrı düzenlenen iddianamelerle aynı suçlardan dolayı kamu davaları açıldığı, anılan gazete ve kitapların toplatılmasına karar verildiği dosyadaki belge ve iddianame örneklerinden anlaşılmaktadır.

Bu bulgulara göre sanığın, suç unsurları bulunan gazete ve kitaplarda bulunan fikirleri halka yansıtmak, bu fikirler doğrultusunda taraftar toplamak ve çoğaltarak propagandası yapmak suretiyle, anılan görüşleri paylaştığı, sanığa atılı suçların bir bölümünün cumhuriyete, vatan ve milletin bütünlüğüne, bölünmezliğine ve bağımsızlığına yönelik olarak işlendiği, anarşik ortamın yaratılmasının kökenini oluşturduğu, böylece Milli Güvenlik Konseyi 7 Sayılı Kararı'nın 4. maddesi kapsamına girdiği, bu yönüyle de sıkıyönetim ilanına neden olan olaylara ilişkin olduğu açıkça ortadadır.

Sanığa atılı suçlar, sıkıyönetim ilanından üç aydan daha önce işlendiğinden 1402 sayılı Yasa'nın 13/a maddesi kapsamı dışında ise de, aynı Yasa'nın 13/b maddesinde be-

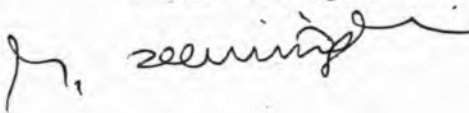
lirlendiği şekilde sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu suçlarla genel ve ortak amaç içinde ve 4.5.1981 günlü, 1981/1-1 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu İlke kararında öngörüldüğü biçimde örgütsel ve organik bağlantı bulunmaktadır. Zira sanık Halkın Kurtuluşu fraksiyonuna ait görüşleri benimsediğini ifade etmekte ve bu fraksiyonun yayın organı olan Halkın Kurtuluşu dergisini okuyup burada yer alan yazıları tasvip ettiğini söylemektedir. Halkın Kurtuluşu örgütüne ait davalara sıkıyönetim askeri mahkemelerince el konulduğundan, sanığa atılı suçlarla bu mahkemelerin el koyduğu davalar arasındaki örgütsel ve organik bağlantı açıktır. Bu nedenlerle davanın Askeri Yargı yerinde görülmesi gerekir.

Açıklanan nedenlerle İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUÇ : Anlaymazlığın, niteliğine göre Askeri Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle, İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin 14.11.1980 günlü, 1980/233 esas, 1980/158 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına 25.5.1981 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

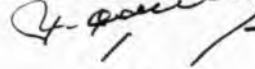
Başkan

Kenan Terzioğlu

Üye

Fethi Özatural

Üye

İsmail Oğuz

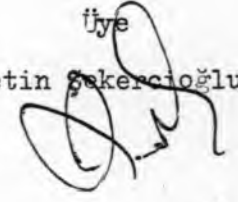
Üye

Şeref Tolungüç

Üye

Metin Şekercioğlu

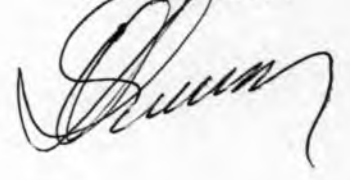
Üye

Servet Tüzün

Üye

Orhan Ertosun

G/T.